

CAPÍTOL QUART
SOBRE ELS BENEFICIS DEL SILENCI

CONTE I

Li vaig dir a un dels meus amics: «He decidit no parlar, perquè durant la conversa es diuen coses bones i dolentes, però l'enemic només es fixa en les dolentes.» Va contestar-me: «L'enemic és millor que no vegi cap bé.»

*L'home malvat que passa pel costat d'un pietós
el tracta de mentider i d'insolent.*

La virtut és per al malvat el pitjor defecte.
Sa'di és una rosa i, per a l'enemic, una espina.

La llum del sol que el món il·lumina
als ulls del talp és molesta.

CONTE 2

Un mercader va perdre mil dinars. Va dir-li al seu fill: «No ho has de dir a ningú!» El fill va respondre: «Pare, com tu ho ordenis, però m'agradaria saber quin benefici hi ha en el fet de no dir-ho.» Va respondre el pare: «Així la nostra desgràcia no serà doble: d'una banda, la pèrdua dels diners, i, de l'altra, l'alegria del veí.»

No expliquis la teva pena a l'enemic,
que, somrient, et dirà: «No hi ha força ni poder excepte
[en Déu!]

CONTE 3

Hi havia un jove intel·ligent, sàgaç i amb molt de talent, que s'asseia a les reunions dels homes savis, però no deia res. Li va comentar el seu pare: «Fill meu, digues tu també el que saps.» Va respondre: «Temo que em preguntin alguna cosa que no sé i faci el ridícul.»

Has sentit què deien d'aquell sufi
que clavava claus a la sabata.
Un soldat el va agafar per la màniga
i li va dir: «Vine i ferra'm el cavall.»

CONTE 4

Un savi famós pels seus coneixements va posar-se a debatre amb un infidel, *que Déu els maleeixi a tots*. Al final no va poder raonar amb ell, es va rendir i va marxar. Li van dir: «Tu, amb tota aquesta cultura, erudició i saviesa que tens, ¿no has pogut amb un infidel?» Va respondre: «La meva ciència és l'Alcorà, i els hadit i les paraules dels mestres, i ell no creu en això. ¿De què em servirà sentir les seves blasfèmies?»

Amb qui no pots raonar amb l'Alcorà i el hadit,
la resposta és que no responguis al que diu.

CONTE 5

Galè¹⁴³ va veure un imbècil que havia agafat pel coll un savi i l'insultava. Va dir: «Si de veritat fos un savi, no hauria arribat a aquesta situació amb un imbècil.»

Dos assenyats no es tenen rancúnia,
ni un savi es baralla amb la púrria.
Si l'ignorant comença a proferir ofenses,
el savi ha de buscar la reconciliació.
Dos pietosos agafen un pèl i no es trenca,
igualment un home rebel i un de submís,
però dos ignorants a cada extrem
són capaços de trencar una cadena.

CONTE 6

Tothom considerava Subhan Vail¹⁴⁴ únic en eloquència, fins al punt que va parlar durant un any davant d'una assemblea i no va repetir ni una paraula, i si havia de repetir una idea, l'expressava amb mots diferents. I és que una de les màximes dels cortesans és:

«Encara que una idea sigui agradable i graciosa,
digna d'admiració i creïble,
un cop l'has dita no la repeteixis,
que és suficient menjar halva¹⁴⁵ una vegada.»

CONTE 7

Vaig sentir que un savi deia: «Ningú no ha demostrat tant la seva ignorància com aquell que comença a parlar abans que acabi l'altre.»

Oh savi, el parlar té un inici i un final;
no interrompis un discurs amb un altre.
La persona culta, sàvia i prudent
no parla fins que no es fa el silenci.

CONTE 8

Alguns cortesans del soldà Mahmud¹⁴⁶ van preguntar a Hassan Maimandi:¹⁴⁷ «¿Què t'ha dit avui el soldà sobre aquest assumpte?» Els va respondre: «Ja ho sabreu quan calgui.» Ells van afirmar: «Tu ets el ministre i el principal conseller del regne; el que el soldà et diu a tu no considera convenient dir-ho a gent com nosaltres.» Va contestar: «Perquè confia que jo no ho explicaré a ningú; per tant, ¿per què m'interrogeu?»

El savi prudent no explica tot el que sap;
no arrisquis el cap revelant el secret del rei.

CONTE 9

Jo dubtava si havia de comprar una casa o no. Un jueu em va dir: «Compra-la, que sóc un dels antics propietaris d'aquest barri i et

puç dir que no té cap defecte.» Li vaig dir: «Excepte que tu seràs veí meu.»

Una casa amb un veí com tu
no val ni deu dirhams de plata baixa;
però no hem de perdre l'esperança
que després que tu et moris en valgui mil.

CONTE IO

Un poeta va presentar-se davant del capitost d'uns lladres i va recitar-li un panegíric. Aquest va ordenar que el despullessin i el fessin fora d'allà. El pobre home es va posar a caminar mort de fred, i els gossos van començar a empaitar-lo. Va voler agafar una pedra per espantar els gossos, però no va poder perquè el terra era glaçat. Aleshores va dir: «Quina mena de mala gent són, aquests, han deixat anar els gossos i han lligat les pedres!» El cabdill dels lladres el va veure des del seu amagatall, va sentir les seves paraules i es va posar a riure i li va dir: «Oh savi, demana'm alguna cosa.» El poeta va dir: «Vull la meva roba, si em fas aquest favor. *Em conformo si em deixes marxar!*

“La persona ha d'esperar el bé de la gent;
de tu no espero cap bé, però no em facis cap mal.”»

El capitost dels lladres es va compadir d'ell, va ordenar que li tornessin la roba i, a més a més, li va donar una capa de pell i uns quants dirhams.